

Generelt om de Uloke + uoe personlig Trous

I hele nord Trous læser man for sykdømmen
og smerten og blodstopp.

Etter hva jeg forstår, må du være flere
hundrede voksne menn og kvinner, som i hvert
fald kjemper til en av de mindre regler, som
f. eks. å stoppe blod og ta bort smerten.

Men for store sykdømmen og svære smerten
er det ikke særlig mange som tar seg av disse.

Disse personer er kjent vidt om som helbredere,
og mange av dem oppsøkes lang vei fra. Jeg
var selv vidne til at folk reiste 25-30 mil
for å oppsøke en slik mann. - Ja, ennå lenger
for man. - I Galtun skulle det være en mann
med helbredelsesgave. Våren 1961 var det flere
fra Nordreisa som leiet en bil og reiste til ham.

Om disse ting vet jeg noe fra min ungdom,
uten da å ha satt meg særlig inn i det. Men
nå har jeg fått nøye opplysninger av flere
av de største rømmere i Nordreisa, Skjerveig
Kvannaugen og Kåffjord.

De aller fleste var litt forbeholdne til å begynde
med, men da jeg etter hvert fikk tale i mere
og mere, la jeg dette frem for dem. Da de så
hva jeg kjemte til og fikk, jeg dem på gull.

De fleste av de store rømmere er sindige rolige
folk. Deres væsen er tilforladelig og de virker
hovekkende og beroligende på folk; slik at
folk ikke blir reddet dem. De opptrer som om
det er en selvfølge at de helbreder.

Mejland

Konfi-
dentielt

Noen av dem går rett på selv ved de alvorligste sykdommer, slike som Nils Olsen, Ranelseid, og Johan Olsen, Olesjordhamn (begge døde) samt Henrik Schoning, Kvernangstøen og Mons Gundersen, Kafforddal.

Andre derimot sier at de må vente litt til de får det, "iungitt" at de skal helbrede. Jeg høit, og så nevnt at det hurtigst man ikke fikk det iungitt, og derfor ikke kunde gjøre noe.

Også de som gikk rett på, kunde ha tilfeller hvor det ikke nyttet for dem. Da ble det sagt at den syke var en som Satan hadde fullt i sin makt, og bare Satan kunde helbrede ham.

Til det måtte der svartekunster og disse fikk man bare ved å forbaude fødselsdåp og forsverge sig til Satan.

Svartekunstene fikk man lære av en som kunde dem. Man måtte da ^{gå} helst på kirke og gårdene om natten sammen med den som kunde telle også i fjæren ved for flodmålet.

Det saes om den som den med sutt at han kunde fri sig ved å få overført lardommen fra andre.

Der fortelles om folk som for i tiden, når de regnet med at de ikke hadde lenge igjen, at de prøvde å gi lardommen fra sig.

Det var der svart på som saes å kunne noe slikt. Der var de som kjemte til enkelte ting, men ikke kunde bruke dem da de ikke

vide forskrive sig til det onde.

Man kunde forskrive sig, enten skriftlig og underlegue med blod, eller muntlig på gæaven til en man med sikkerhet visste var død, ugudelig.

I Skjervøig på Isaknes er der en som siges at gøre nye ont. Det fortælles at for at holde kontakt med det onde, eller at bli for meget plaget, han bygget huset på pæler i fjæren, nedenfor flodmålet. Fikk ikke tid at opproste ham. Så ham ifjor på Skjervøig eller at vite at det var ham. — Være man en ham til at handle og overge skulde man leta lange efter. Jeg la merke til ham utopp på grunn av hans banden.

At overføre helbredelse: Jesu navn var greit. Det var bare at la en annen lære reglene utvad eller gi dem skriftlig.

Noen sa at man ikke måtte gi dem til en som var alene for da mistet man kraften. Men andre mente det ikke gjorde noe.

Det ble også sagt at man ikke skulde gi rådene til for mange for da tapte man selv kraften, og man skulde ikke bruke rådene for smått for da mistet man også kraften.

Om dette fortalte man meg flere steder at folk som for ~~ikke~~ hadde stoppet blod, ikke makket det lauge, særlig ved store blødninger.

der var de som ^{særlig} stoppet blod og helbredet sykdommer lange veis fra. Noen fikk til og

med belegrammer, eller ble ringt opp.

Da måtte nøyaktig navn, fødselsår og dag, og
nøyaktig adresse oppgis (hfr. om Olav Ringstad)

Flerne fortalte at de visste at du var folk
på tur til dem for å søke hjelp, eller at de
ville bli hudsente.

Den ting man var svært nøye med, var at man
altri måtte lakke. Den som helbredet måtte ikke
forlange noe, men man kunne gi ham hva
man vilde. Om Ole Nilsen Ravelseidet, vet
jeg med sikkerhet at han ventet å få noe
for sin hjelp. Hørte engang selv at han yttel
at "de" ga ung lita for den lange tur.

Man måtte heller aldri tilby en mann noe
for å få ham å hjelpe. Da kunne han det
ikke.

Noen kunne eller vilde ikke helbrude noen på
floa (fløende sjø). Da virket helbredelsen bedst.
Men "out" skulde man ha på "falla" (faldende sjø)

Hvis noen skjøt av at han "kunne", var det
ikke bra. Kraften vilde enten kape sig, eller
det slo tilbake på ham, så han ~~ble~~ ble sykkelig.
(hfr. Ole Nilsen, Ravelseid)

Noen som Henrik Schöning, Kvanangsbota og
Johan Henriksen, Nordreis (nært i fjor) sa at
man ikke kunne helbrude sig selv. (hfr. også Ole
Nilsen og hans blodstopp). Andre som Nils

Blomsterung sa at man også kunne hjelpe sig
selv, men det var hårt for da måtte man
være sterk i hoen. - Noen fortalte at de

6

Hans Johansen, Birkelan mente for mig at han hadde vært hos syke og bedt og lagt hendene på dem, og i Nordreiss endte lig med at det har vært gjort i helbredelsesøyemed.

Troende har vært kaldt til døende, men når de har lagt hendene på har det vært for å tilsi sykedens forlatelse, men ikke helbredelse.

Jeg de største av disse numere som helbruder ved ord, kan man ikke få for også å de vis litt magi i forbindelse med ordene.

Som eksempler kan nevnes Bils Bloustering (glimmer, vann, luft, jord.)

Andre som Olav Ringstad og Henrik Schønning kunde bruke stål i vann. (Kfr. sine)

Noen brukte ring eller mynter som var lagt på øynene på lik. Henrik Schønning fortalte at man med hensikt la pengestykker, i eller til helst 2 kronestykker på øynene til en død for å skaffe sig kraften.

Særlig har der vært bruket forskjellige ~~sig.~~ midler i forbindelse med reglene. Det farligste og kraftigste var alderbrødet, man fikk under nadverden. Dette ^{siste} resultat dog de fleste som qudsberpottelse

Man kunde få levert et glass med noe i. Dette skulde man bære, og efter en tid skulde glasset forsvinne. Man kunde få oppskrevet en regel på et stykke papir og enten bære dette på seg eller

7
ha det under hodeputten. Papiret vilde bli borte av sig selv.

Noen brukte under lasinger en sken eller en hein, ~~Eders~~ mest vanlig brukket, - da virket den kraftigere.

Mot vorten brukte man en lyssingstump, og til bannepine en vedpinne.

Jelva de største murene kan ikke sies å være ferdige å ha brukket slike hjelpemidler. Men de brukte dem ^{helst} bare i de sværeste tilfælde, ^{midlet}

Skulde man helbrede på avstand, eller at det skulde hjelpe fremover en tid, var det vanlig at man hadde stål i vann og pasienten fikk dette med sig, eller fikk det tilsendt.

Vannet skulde man som oftest drikke, en sjelden gang vaske sig med.

Hvor skeptisk man stiller sig til alt dette, kan man ikke komme bort fra at der er en realitet.

~~For~~ mine yngre dager har jeg jo hørt meget om disse ting. Men nu har jeg selv i Lån under søkt flere tilfælde, og selv vært vidne til helbedelsen.

Man kan mene at meget skyldes psykisk påvirkning, men hva skal man si om at små barn bare noen uker gamle, helbedes av murene.

Jeg har snakket med mange læger. De fleste av dem som aldri har vært nordpå vil ikke tro dette. Noen av dem som har vært nordover vil ikke svare, og andre sier de vet ikke hva de skal tro.

8

Andre svarer at det er så rart med hoven.
Et par leger her i byen, svarte mig rett ut,
at disse folk gjør det de sier, og var meget
interesserte i å høre mere om mine under-
søkelser.

Jeg har ikke særlig lyst å nevne det, men ifjor
var der mange på mig og ba mig hjelpe dem.

Jeg avsto og ariste for tidlig fra disse steder for
å få fred.

Får da jeg kom igjen var der noen som tryglet
og bad mig om hjelp. Jeg var svært i tvil, men
da en kone uslen gråtende ba mig hjelpe henne,
hørte jeg ved mig selv, at er der en slitt kraft
får jeg prøve. Jeg tok en eldre kvist med
mig og vi gikk med kona i et eget rum. Her
la hun seg ned, "sterkeste" av reglene over
hennes øidlet jeg la den ene hånd på hennes
hode og holdt ledsageren i den andre hånd.

Etterpå fikk jeg høre av mannen at kona
var bedre. Da jeg senere kom der på gården
var kona glad over å se mig. Hun takket mig
ikke, men visste ikke hva godt hun skulle
gjøre ^{mot} mig.

Hun fortalte at svimmelheten og smertene
var borte og nu kunde hun arbeide og hadde
gående vart på besøk hos folk i byen. undav.

Både hun og mannen sa at de i Tronro hadde
fått beskjed om at hun ikke kunde bli frisk.

En av deres bekjente, en mann hadde omst
i et her, og kunde nesten ikke gå. Han hadde

8

søkt lege, og men fikk til svar at det var noe
søtt hos en alderer. (dette var littet blodkarsens korr;
(kanke i blodårene.)
Jeg forholet mig med ham som med foran-
nevnte korr.

Nesten 2 mnd. efter beffer jeg mannen på
kirkepllassen. Da han ser mig, sier han så alle
høer det. du er den mann i hele verden som jeg
har mest tro til.

Først forstod jeg ikke noe. Men så fortalte
han at bare et par dager efter var brukt bra
og mit øike han som før i tiden. - Jeg måtte
si til ham at han skulde gi øren til den som
skulde ha den, dette var den 75 årige Jon Olsen Rein fjord.

For å undersøke folk som jeg hørte ulla oppsøke
mig reiste jeg da fra Nordreisa til Kaffjord, og
ble der til jeg reiste sydover.

Et tredje tilfalle var var med Sigrid Johansen,
Nisklan. Hun hadde en liten blødning ⁱⁿⁿ i øyet.

I Tromsø kunde man ikke operere henne og
sa at hun efterhvert vilde bli blind.

Hier gjorde jeg det samme som med de to
andre.

I. j. som jeg også haiff senere sa at mit så
hunn med øyet igjen. der var ingen "diagnose" for
synt. Kaffjord har jeg hatt brev fra dem og de
sier at øyet er bra.

Jeg er selv rystet over dette. Ryktet kom ut og
jeg fikk høre av noen slektninger ^{at der ble sagt} at jeg var en
"forferdelig mektig mann" som var sterkere
enn noen de visste om der i sticket.

Jeg forbod dem å snakke om dette.

Ryktet om disse ting gjorde at jeg fikk tak

16873

18
i mange oplysninger som jeg ellers ikke
ville fått.

Nils Blomstereng i Manddalen som fortalte mig
litt ifjor, sa da jeg opprøkte ham ider at mi har
jeg fått høre hva slags maner du er. Vi var
litt redde for dig ifjor, men mi er vi trygge.

Detto kan høres som skryt. Men det er ikke
det.

På den anden side har jeg selv enn vanskelig
for å høre detto. Det er liksom så helt ufattelig.

En ting jeg må nevne er at min mor
hadde en egen evne til å berolige folk og der
saes om henne at når hun strøk en syk
var der lindring.

I yngre dager når jeg var sammen med
annen ungdom og vi kunde rappes, var der
flere gjenter som sa at jeg hadde så "rare"
hender når jeg tok i dem og holdt dem. Jeg
spurte aldri om detto. - I sommer spurte
jeg en gammel bekjent om detto. Hun svart
mig og sa at vi ble liksom så rolige når
du holdt i oss.

Ufattelig og utrolig!

Detto må være absolutt konfidensielt.

Nå har jeg selv spekulert på om jeg har noe i
hendene. Har aldri tenkt på det, men med barna
var det slik at slo de seg og jeg strøk dem
sa de suersten var borte. - Jeg trodde bare
det var for at jeg trøstet dem, og har vanskelig
for å høre noe annet.

18
Den mig selv kan jeg nævne at, jeg to
gange har hugget mig, den ene gang i
hånden, den anden gang i foten. Begge gange
blødde det meget med det samme. Jeg
kløj begge gange såret iøjne og så ved
mig selv at det ikke skulde blø.

Begge gange besvinte jeg da, men sårene
blødde ikke siden, selv da det que ble
sydd med 6 sting efterpå. Distriktslægen
undersøgte sig lidt og spurgte om jeg havde været
hos en nører, hva, jeg som sikkert var,
brækket.

12

Om Ole Nilson fortalte her Brästad mig at han fikk en kribb i ryggen og hadde så ont at han nesten ikke kunde gå.

Brästad tok hesten og kjørte til Skovliet en kirkesøndag han regnet med at O. N. var der. Han traff ham og fortalte om hvor ont han hadde. O. N. bad ham bli med en tur i skogen så han fikk se på ham.

Brästad kladdet av sig og måtte legge sig på maven. O. N. førte så fingrene nedover ryggraden og suretme forsvant. Brästad var ikke plaget av dette siden. ~~fliser~~ for dette er videt om kiropraktikk.

det har vært et gammelt råd flere steder i Nord Trøndelag, at fikk man kribb i ryggen skulde man bli av sig og få et barn til å kribble på ryggen. Barnet skulde gå flere ganger frem og tilbake og man måtte passe på at de ble kribbet langs hele ryggraden.

dette skulde tyde på en viss videt om å kurere forskyvninger.

Hilda Viken i Skjærøy fortalte at sønnen Johan var med farne på fiske utfor Fugloy. Her stakk han sig i en angel og fikk en stygg blodforgiftning. den gikk oppover og der brøt ut en stor byld på venstre side av brystet. Hullet var så stort at man kunde stikke fingeren i det. -

Han var dærlig i længere tid og ble fleest regelmæssig av hilsesøsteren, men ble ikke bra påret verket og der kom "våg" av det.

En dag kom Johan Olsen (Olsefjord) roende.

Han kom opp til gården og spurte om han kunde få snakke med sønnen. Han fikk det og gikk inn i kammeret og låkket etter sig.

Thales smidde sykdommen sig. Feberen forsvant og noen dager efter var gutten på dema igjen.

Han hadde ephapå fortalt at J. O. hadde ~~slått~~ sett på såret og derpå lagt hendene på ham og løst noe for sig selv.